

arowie. Jestto plemię na pół osiadłe, na pół koczujące, pochodzenia kurdyjskiego, liczące około 300.000 głów, a zamieszkujące w południowo-zachodniej Persyi, po części w prowincyi Luristanu, po części Chusistanu. Wyznają oni mahometanizm, ale

Echo tragedyi: Naumow.

są sunnitami, podczas gdy Persowie są szytami, odznaczają się walecznością w przeciwieństwie do tchórzliwych Persów, są gościnni, przedsiębiorczy, ale kłótniwi i skłonni do rozbojów. Szach był tylko ich nominalnym władcą.

Jak tylko rozpoczęło się w Persyi wrzenie rewolucyjne po zawieszeniu konstytucyi przez obecnego szacha, Mohameda Ali Mirzę, Bachtyarowie odrazu stanęli po stronie obrońców konstytucyi. W tym wypadku było dla nich miarodajnem zapewne nie tyle umiłowanie dla tej nowej formy rządów, ile nienawiść względem rządu perskiego, którego przedstawiciele nieraz dobrze dali się im we znaki swymi wymuszeniami i łapownictwem.

Rycina nasza przedstawia chwilę ataku Bachtyarów pod dowództwem jednego ze swych naczelników, nazwiskiem Samsam-Sultaneh, na miasto Ispahan, które w końcu ubiegłego miesiąca zdobyli po zaciętej walce z wojskami rządowymi.

Amazonki czarnogórskie.

U ludów, na niskim stopniu kultury stojących, kobieta uważana jest wprawdzie za istotę ludzką, ale o wiele niższą od mężczyzny. Stąd też na barki kobiet spada tam wszelka ciężka, pospolita praca, podczas gdy mężczyźni oddają się innym — w ich pojęciu — szlachetnym zajęciom.

W Czarnogórze np., której mieszkańcy na punkcie swego stopnia cywilizacyi daleko pozostali w tyle poza innymi ludami słowiańskimi, los kobiet jest wcale nie do pozazdroszczenia. Od chwili przyjścia na świat dziewczyny, rodzina patrzy się na nią krzywo. Nie można bardziej Czarnogórcę obrazić, jak gratulując mu z powodu narodzin córki. Już od najwcześniejszej młodości dziewczę musi pomagać matce w gospodarstwie domowym, o które Czarnogórzec, zajęty trochę pasterstwem, trochę rozbojem, trochę przemyślnictwem, trochę ćwiczeniem się w użyciu bronią, a głównie próżniactwem, wcale się nie troszczy. Później bywa wydana za mąż bez pytania o jej zdanie, a następnie zostaje towarzyszką mężczyzny, któremu rodzi dzieci, utrzymuje dom i jest jego nie żoną, ale raczej niewolnicą.

Mimo tego jednak poniżenia, kobiety czarnogórskie odznaczają się wrodzoną inteligencją i wielkiem męstwem, w którym nie ustępują mężczyznom. Za dawniejszych czasów, gdy Czarnogóra staczała nieustanne walki z Turkami i sąsiednimi Albańczy-

Echo tragedyi: Prilukow.

kami, kobiety tamtejsze znakomicie sekundowały swym ojcom, braciom i synom. Z powodu ubóstwa kraju na punkcie środków przewozowych, one niosły za nimi amunicję, żywność i zbierały rannych z pola walki.

I dziś jeszcze żyje tradycja tego czynnego udziału w rzemiośle wojennem kobiet czarnogórskich, które, gdy tego zaszła potrzeba, władły doskonale strzelbą lub handzarem. Rycina nasza przedstawia interesujący moment z niedawnych zbrojeń Czarnogóry. Widzimy na niej kobiety czarnogórskie, dzielnie dopomagające mężczyznom przy wyciąganiu dział na wzgórze, które dominują nad jedynym portem czarnogórskim w Antivari, oraz nad drogą do Spizy.

Wyścigi na morzu.

Sport automobilowy zyskuje sobie coraz to większe prawo obywatelstwa, aczkolwiek na razie uprawiać go mogą tylko ludzie prawdziwie zamożni, jeśli nie bogaci. Dziś, gdy na samochodach przejechano wzdłuż i wszerz Azję i Afrykę, nie pozostało już prawie zakątka kuli ziemskiej, gdzieby nie pojawił się ten wehikuł przyszłości.

Skoro budowano samochody, którymi można na lądzie przenosić się dowolnie szybko z miejsca na miejsce, rzecz naturalna, że ludzie pomyśleli również o zbudowaniu łodzi na tej samej zasadzie, aby móżdż z większą, niż dotychczas szybkością i wygodą poruszać się na wodzie.

Z powodu jednak trudności technicznych budowa łodzi motorowych nie poszła tak gładko, jak budowa samochodów lądowych. Trzeba było wielu prób, zanim skonstruowano takie łodzie, które choć w przybliżeniu odpowiadałyby samochodom lub motocyklom.

Dziś już poczyniono znaczne na tem polu postępy, tak że łodzie motorowych używać można nie tylko na rzekach i jeziorach ale nawet na morzu, oczywiście o ile jest ono spokojne. W tych dniach właśnie odbywa się w Monako regata międzynarodowa łodzi motorowych najrozmaitszych systemów, a rycina nasza przedstawia część przystani w Monako ze zgromadzonemi w niej przed wyścigiem łodziami. Jak dotąd, niektóre z nich osiągnęły szybkość 50 kilometrów w 70 minutach, co można uważać za bardzo dobry rekord.

Następca lorda Kitchenera.

Anglicy odczuwają doskonale, czem są dla nich Indye wschodnie, skąd czerpią ogromne dochody dla państwa, skąd handel angielski ciągnie olbrzymie zyski i skąd wreszcie, wywierają wpływ decydujący na losy całej Azji. Rozumieją też oni mogące zagrażać ich panowaniu w Indjach niebezpieczeństwa, tak ze strony państwa, które do niedawna miało głos przeważny w sprawach azjatyckich, tj. Rosyi, jak i ze strony tutejśkich, których poczuć siły własnej i nienawiść ku najeźdźcom, niezmiernie wzrosły ostatnimi czasy. Najlepszym tego dowo-

Amazonki czarnogórskie: Kobiety czarnogórskie pomagają przy wyciąganiu dział na góry koło Antivari,